

Корейба Л. В., кандидат ветеринарних наук, доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна
e-mail: lyudkorFLK@gmail.com

МУМІФІКАЦІЯ ПЛОДІВ У КРОЛИЦЬ

Актуальність. Невиношування вагітності зазвичай ділять на стадії залежно від розвитку плода та його потенційної життєздатності: ембріональна та внутрішньоутробна смертність. Точний результат ранньої внутрішньоутробної смертності непередбачуваний і залежить від кількох факторів, таких як причина внутрішньоутробної смертності, видові відмінності, стадія гестації на момент внутрішньоутробної загибелі та кількість плодів. Одним із можливих наслідків загибелі плоду є муміфікація (Christianson WT., 1992).

Патологія з наступним перериванням вагітності може виникнути на будь-якій стадії вагітності і проявляється резорбцією ембріона чи плода, абортom плода, мертвонародженням або муміфікацією (Корейба Л. В., 2022; Roberts SJ., 1986).

Постановка проблеми, аналіз літературних джерел або аналіз методик дослідження з теми. Муміфікація плода – патологія вагітності, яка рідко реєструється у більшості домашніх видів тварин, але найчастіше відмічається у багатоплідних.

Муміфікація, при якій утворюється суха, жорстка фетоплацентарна одиниця без ексудату, називається папірусною муміфікацією та описана у собак, кішок, великої рогатої худоби, буйволів та акул (Braun WF., Jr., 2007). При іншому типі муміфікації, відомому як гематична або шоколадна муміфікація, муміфікований плід покривається клейким в'язким матеріалом. Цей тип був зареєстрований у великої рогатої худоби, буйволів та собак (Christianson WT. Stillbirths, 1992; Card CE., 2011).

Низька поширеність муміфікації серед самок, у тому числі і кролиць пояснює недостатність інформації в літературі.

Оскільки клінічні ознаки хвороби зазвичай відсутні у кролематок муміфіковані плоди виявляються випадково під час окролу. Муміфіковані плоди здаються інкапсульованими в тканинах матки, загорнутими в сальникові спайки або вільними у черевній порожнині після їх виведення за нормальних родів чи дисточії (рис.).

Рис. Муміфіковані плоди кролиці

Муміфікація плодів у кролиць зазвичай реєструється рідко і перебігає безсимптомно. Виведення муміфікованих плодів частіше спостерігаються у кролематок віком 3–4 роки під час другої стадії родів (Корейба Л.В., 2022).

За внутрішньоутробної муміфікації відбувається зневоднення плода та його навколоплодових оболонок, що нейтралізує аутоліз тканин без кисню та бактерій.

За даними ряду авторів з муміфікацією плода пов'язані як інфекційні, так і неінфекційні причини, і ці причини можуть перекриватися та бути взаємопов'язаними (Christianson WT., 1992; Roberts SJ., 1962).

До муміфікації може призвести ряд умов доквілля: спека та морози, кисневе голодування. Процес муміфікації зупиняє аутоліз і більш відомий як розкладання. Аутоліз включає два етапи: 1) вивільнення травних ферментів, які зазвичай присутні в таких органах, як кишечник і печінка, і 2) розщеплення органічних речовин бактеріями або гниття. Коли умови стають надто засушливими, а концентрація кисню надто низькою, бактерії не можуть вижити, і організм не розкладається. Зневоднення тканин також є важливим елементом процесу муміфікації: коли вміст води в тканинах падає нижче за критичний рівень, бактеріальне гниття пригнічується, тканини зневоднюються, а тіло плода зморщується до сухої шкірястої маси, сухожилів і кісток (Roberts SJ., 1986, Roberts SJ., 1962).

Грунтуючись на сучасних знаннях про муміфікацію, існує ряд факторів, які повинні сприяти муміфікації плода: 1) плід повинен загинути після завершення розвитку кісток (інакше відбувається швидкий аутоліз, і м'які тканини руйнуються). відновлюються до своїх основних елементів перед абсорбцією через ендометрій); 2) маткові та плідні рідини повинні резорбуватися відносно швидко; 3) у матці не повинно бути кисню, поки процес муміфікації не завершиться, і 4) не повинно бути бактерій у матці. Шийка матки має бути закритою для запобігання попаданню гнильних організмів, що знаходяться у піхві та присінку (Roberts SJ., 1986, Roberts SJ., 1962).

Окрім труднощів, пов'язаних з оцінкою поширеності муміфікації плодів у самок різних видів тварин, у тому числі і в кролиць, вивчення феномену муміфікації утруднене за низкою інших причин: різні інфекційні агенти з різною тропністю (плацента проти плода), відсутність знань про мінімальний час, необхідний для внутрішньоутробної муміфікації. Точний механізм, відповідальний за внутрішньоутробну муміфікацію невідомий.

Висновки. 1. Отже, згідно літературних даних муміфікація плодів у самок різних видів тварин сильно відрізняється за етіологією, клінічними ознаками, лікуванням, прогнозом та профілактичним підходом і потребує подальшого детального вивчення.

2. Для підвищення ефективності та точності діагностики, а також для покращення лікування й профілактичних заходів, спрямованих на збереження загальної фертильності у кролиць необхідні додаткові наукові знання про причини виникнення і поширеності муміфікації плодів.